

וכמו שפי איננו בתוך בניה, לא מקבלת תנחומים, עד שנשבע לה, שכתוב (שם) פה אמר ה' מנעי קולך מפכי ועיניך מדמעה.

כמו שעשתה רחל - אף כף השכינה למעלה. כפי שמתרגם, קול נשמע ברום השמים, השכינה מבכה על בניה. באותה השעה שהיא היתה מבכה, התעוררו אליה ששים רבוא מחנות עליונים, וכלם העירו אליה בכיה.

באותה השעה נשמע קול לרקיע ערבות, והודעו מאתים אלף עולמות שהיו גנוזים מיום שנברא העולם, עד שנשמע אותו הקול לרום השמים. ומי הוא? זה הרקיע פעין הקרח הנורא, שהוא על גבי החיות.

עד שהתגלתה האם לבתה, ואמרה לה: מנעי קולך. אז נפרדה משם, והלכה היא וכל אוכלוסייה לגלות, והצטרכו להתפזר לכמה צדדים, שתהיה גלות לפל, והיא ישבה בדר.

רבי נחוניא אמר, איכה, מי אמר זה? אותה הרוח העליונה נעימה, (הפנימית) העולם הבא. ועל זה תבה זו היא רוחנית, ואין בה שתפות כלל, לא לשון ושנים, ולא שפתיים כלל.

האם שואלת על בתה, זה קרקור הקר, אדון רבון, גדול ושליט, ישבה, ולא עומדת. בתחלה עומדת, וכל אוכלוסייה עומדים. כעת יושבת ושוממה. בדר, כמו שנאמר בדר ישב, כמי שמטמא בטמאה, ושפחה פי תירש גברתה, והיא שהיתה טמאה, ישבה במקומה.

שרחו להם בניי בכל לבני הארץ הקדושה: ראוי שאתם צריכים לבנות, ולכם ראוי לספד ולעשות אבל, בראותכם את

ובניי דכי איננו בגו בנהא, לא קבלית תנחומין, עד דאומי לה. דכתיב, (שם פסוק טו) פה אמר ה' מנעי קולך מפכי ועיניך מדמעה.

במה דעבדת רחל, אוף הכי שכינתא לעילא. כדמתרגם קל ברום שמיא אשתמע, שכינתא מבכה על בנהא. ביהיא שעתא דאיהי הות מבכה, אתערו לגבה שתין רבוא משרין עילאין, וכלהו איתערו בכיה לגבה.

בההיא שעתא, אשתמע קלא לרקיע ערבות, ואזדעזעו מאתן אלף עלמין, דהוו גניזי מן יומא דאתברי עלמא, עד דאשתמע ההוא קלא לרום שמיא. ומאן איהו, דא (יחזקאל א כב) רקיע פעין הקרח הנורא, דאיהו על גבי החיות.

עד דאתגלית אימא לברתא, ואמרה לה, מנעי קולך. כדין אתפרשת מתמן, ואזלת היא וכל אוכלוסייה בגלותא. ואצטרכו לאתבדרא לכמה סטרין, למיהוי גלותא לכולא, והיא ישבה בדר.

רבי נחוניא אמר, איכה, מאן אמר דא, ההוא רוח עילאה נעימאה, (כ"א פנימאה) עלמא דאתי. ועל דא, תיבה דא רוחני איהו, ולא אית בה שותפו כלל, לאו בלישן ולאו בשניין, ולאו בשפון כלל.

אימא שאלה על ברטה, דא קרקורא דקיר, אדון רבון רב ושליט, ישבה, ולא עומדת, בתחלה עומדת, וכל אוכלוסייה עומדים, השתא יושבת ושוממה. בדר, כמה דאת אמר (ויקרא יג מו) בדר ישב, כמי שמטמא בטמאה, ושפחה פי תירש גברתה, (משלי ל כג) ושפחה פי תירש גברתה, והיא דהוות מסאבא, יתבא בדוכתהא.

שרחו להו בניי בכל לבני ארעא קדישא, יאות דאתון צריכין למבכי, ולכון יאות

היכלות האם חרבים, ומקום מטתה שהתהפך באבל, והיא איננה שם, ופרחה מכס, ולא ידעתם ממנה.

תאמרו שהיא עמנו בתוך הגלות והורידה את מדורה? אם כן, אנו צריכים לשמח, שהרי יחזקאל הנביא ראה אותה כאן, וכל אוכלוסייה.

ודאי, על זה אנו צריכים לבכות ולספד פתנין, וכיננות המדבר, שהיא גרשה מחוץ להיכלה, ואנו בגלות, והיא באה עלינו במרירות, ורואה אותנו בכל הימים בכמה צרות, בכמה הנהגות שגוזרים עלינו בכל זמן, ולא יכולה להסיר מעמנו את הצרות, וכל אותם הפכות שאנו סובלים.

שליחו להם בני הארץ הקדושה: נאה הוא שאמנו ברחה, וגרשה מתוך היכלה, וינדה אליכם במרירות ובקול עצוב, כאשה שיושבת בלי דעת, וכאיש שלא יכול להציל, ונאה לכם לספד. אבל אנו יש לנו לבכות ולספד בנהי ובמרירות, שאנו רואים בכל יום ההיכל חרב, ושוועלי המדבר נכנסים ויוצאים, ושורקים היענים בתוכו, ואנו רואים ובוכים.

ובעוד שאנו יושבים נבוכים ושוככים פינו בעפר, אנו שומעים קול נעימות רגליה בשלש משמרות של הלילה, יורדת ורואה את היכלה, איך יושבים (חרבים) נשרפים. נכנסת מהיכל להיכל, ממקום למקום, וגועה ומייללת, ובוכה עלינו ועל נפשנו.

ואנו מתעוררים לקול נעימות בכיתה ויללותיה, ורוחנו הולכת אחריה, ופורחת אליה. ולפי שעה פורחת והולכת, ולא

למספד, ולמעבד אבלא, במחזיכון היכלין דאימא חריבין, ואתר ערסה דאתהפך באבלא, והיא לית תמן, ופרחא מנכון, ולא (דף קיב ע"א) ידעתון מינה.

תימרון דאיהי עמנא גו גלותא, ונחתת דיורה בגוונא. אי הכי, אנו צריכין למחדי, דהא יחזקאל נביאה חמא לה הכא, וכל אוכלוסיהא.

ודאי, על דא אנו צריכין למבפי, ולמספד פתנינא, וכינני מדברא, דאיהי אתתרכת לבר מהיכלה, ואנו בגלותא, והיא אתת עלנא במרירו, וחמאת לנא בכליומין בכמה עאקו, בכמה נימוסין גזרין עלנא בכל זמן, ולא יכלא לאעדאה מינו עאקין, וכל אינון מכתשין דאנו סבלין.

שליחו להו בני ארעא קדישא, יאות דאימנא ערקת, ואתתרכת מגו היכלהא, ונחתת לגבייכו במרירו ובקל עצוב, כאיתתא דיתבא בלא דעתא, וכגברא דלא יכיל לשיזבא, ויאות לכון למספד.

אבר אנו, אית לן למבפי ולמספד בנהי ומרירו, דאנו חמאן בכל יומא היכלא חריב, ותעלין דמדברא עאלין ונפקין, ושרקין יענים בגויה, ואנו חמאן ובכאן.

ובעוד דאנו יתבין נבוכין, ושכיבין פומנא בעפרא, אנו שמעין קל נעימו דרגלהא, בתלת משמרותא דלילהא, נחתת וחמאת להיכלאה, איך יתבין (חרבין) מתוקדן, אעלת מהיכלא להיכלא, מדוה לדוה, וגעת ומייללת, ובכת עלנא ועל נפשנא.

ואנו מתעורין לקל נעימו דבכיתה ויללותה. ורוחנא אזלת אבתרה, ופרח לגבה. ולפום שעתא פרכת ואזלת, ולא שמענא, ולא

שְׁמַעְנוּ, וְלֹא יִדְעֵנוּ דְבַר, שֶׁהִנֵּה הוֹלֶכֶת וְנִשְׁאַרְנוּ נְבוּכִים, יְשָׁנִים, בְּלֵי רוּחַ, בְּלֵי דַעַת. צוּעְקִים, וְאוֹמְרִים אֵיכָה.

שְׁנֵינוּ, בְּכָל לַיְלָה וְלַיְלָה קוֹל מְרִירוֹת שֶׁל כָּאֵב שֶׁל צִוּוֹן נִשְׁמַע מִרוֹם הַרְקִיעַ לְמַטָּה, וּמִמַּטָּה לְרַקִּיעַ, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (ירמיה כה) ה' מִמְּרוֹם יִשְׁאֵג וּמִמַּעוֹן קִדְשׁוֹ יִתֵּן קוֹלוֹ שֶׁאֵג יִשְׁאֵג עַל גְּוֹהוּ.

בְּרֵאשִׁית הַלַּיְלָה הִיא מְכוּנָת בְּבִכְיָה, וְשׂוֹאֵגֶת מִרוֹם הַרְקִיעַ לְמַעְלָה. יוֹרֶדֶת לְמַטָּה, לְמַקּוֹם הַמְּזַבֵּחַ הַחִיצוֹן, וְרוֹאֶה מְקוֹמָה חָרֵב, טָמֵא בְטִמְאָה, וְכָל מְקוֹם לֹא נִמְצָא בוֹ. גּוֹעֵה וּמִיִּלְלָת, צוֹנַחַת בְּקוֹל שֶׁל מְרִירוֹת, וְאוֹמְרָת: מְזַבְּחִי, מְזַבְּחִי, פְּרֻנְסְתִי שְׂרוּיֶת אוֹתִי בְכִמָּה גְּסוּכִים, בְּכִמָּה עוֹלוֹת טְהוֹרִים קְדוּשִׁים. כִּי הָאִישִׁים הַקְּדוּשִׁים, הַגְּדוּלִים הַמְּמַנִּים, הֵיוּ רוּיִם וְשִׁמְחִים מְמֻדָּ. אוֹכְלִים עֲדוּנִים, וּמְחַלְקִים חֻלְקִיהֶם בְּרוּמֵי הַרְקִיעַ. (ועתה) נִתְּנוּ כִּי נִבְלַת חֲסִידִים קְדוּשִׁים. בְּנֵי שְׁנֹזְבָחוֹ עֲלִידָה, אוֹי לִי מִדְּמִיָּהֶם. וְכָל הָאִישִׁים הַגְּדוּלִים הַמְּמַנִּים נָפְלוּ מִמְּקוֹמָם לְקוֹל צוֹחֲחֵיהֶם.

יוֹשְׁבִים בְּחוּץ צוֹנְחִים וּבּוֹכִים אוֹתָם אֲרָאִים קְדוּשִׁים, שְׂאוֹת שְׁמוֹ הַקְּדוֹשׁ הִיָּה מִתְעַטֵּר עֲלֵיהֶם, וְכוּ הֵם שִׁמְחִים וְעוֹמְדִים. לְקוֹל בְּכִיּוֹתֵיהֶם הָאוֹת הַזֶּה פְּרָחָה מִהֶם, וְעֲלָתָה לְרוּמֵי מְרוֹמִים. וְנִשְׁאַרוּ כְּנֻקְבָה שְׂבוּכָה וּמִיִּלְלָת. זֶהוּ שְׂפָתוֹב (ישעיה לג) הֵן אֲרָאִים צֹעְקוֹ חֲצָה. אֲרָאִים בְּלֵא יו"ד, צֹעְקוֹ חוּצָה.

מְזַבְּחִי מְזַבְּחִי, אַחַר שֶׁהָרִוּת אוֹתִי בְּנִבְלוֹת בָּנִים חֲסִידִים קְדוּשִׁים, שֶׁמְסָרוּ נַפְשָׁם וְנִשְׁמַתָּם עֲלֶיךָ, נִגְנַזְתָּ. אֵיפֹה אִמְצָא אוֹתְךָ? אֵיפֹה הָאֵשׁ שֶׁעֲלֶיךָ? גּוֹעֵה

יִדְעֵנָא מִיָּדִי, דְּהָא אָזְלַת, וְאַשְׁתְּאַרְנָא נְבוּכִין, דְּמִיכִין, בְּלֵא רוּחָא, בְּלֵא דַעְתָּא. צֹעְקִין, וְאוֹמְרִין אֵיכָה.

תְּנִינֵן, בְּכָל לַיְלָא וְלַיְלָא, קָל מְרִירוֹת דְּכְאִיבָא דְּצִוּוֹן אֲשֶׁתְּמַע מִרוֹם רְקִיעָא לְתַתָּא, וּמִתַּתָּא לְרַקִּיעָא. כְּמָה דְּאֵת אֶמַר, (ירמיה כה ל) ה' מִמְּרוֹם יִשְׁאֵג וּמִמַּעוֹן קִדְשׁוֹ יִתֵּן קוֹלוֹ שֶׁאֵג יִשְׁאֵג עַל גְּוֹהוּ.

בְּשִׁירוֹתָא דְּלַיְלָא, הִיא אֲתַפְּוֹנַת בְּבִכְיָה, וְשִׂאֲגַת מִרוֹם רְקִיעָא לְעֵילָא.

נַחַתַּת לְתַתָּא, לְאַתֵּר מְדַבַּח הַחִיצוֹן, וְחַמַּת דּוֹכְתָהּ חָרִיב, מְסָאֵב בְּמִסְאָבוֹ, וְכָל אֲתֵר לֹא אֲשֶׁתַּכַּח בֵּיהּ. גַּעַת וּמִיִּלְלָת, צוֹנַחַת בְּקָל מְרִירוֹ, וְאוֹמְרָת, מְדַבְּחִי מְדַבְּחִי, פְּרֻנְסְתִי דְּמְרוּיֶת לִי בְכִמָּה נִיסוּכִין, בְּכִמָּה עֲלוּן דְּכִיִּין קְדִישִׁין.

כִּי גְּבַרִין קְדִישִׁין, רַבְּרַבְּן מְמַנֵּן, הוּוּ מְרוּוֹן וְחֻדְאֵן מִינֵהּ, אֲכַלִּין עֲיִדוּנִין, וּפְלַגִּין חוּלְקֵיהוֹן, בְּרוּמֵי רְקִיעָא. (א"ה צ"ל וְהִשְׁתָּא) יְהַבּוּ בְּךָ נִיבְלַת חֲסִידִים קְדוּשִׁים. בְּנֵי דְּאֲתַדְּבַחוּ עֲלֶיךָ, וְוִי לִי מִדְּמִיָּהוּן. וְכָל גְּבַרִין רַבְּרַבִּין מְמַנֵּן, נָפְלוּ מִדּוֹכְתֵיהוֹן לְקוֹל צוֹחֲחֵיהוֹן.

יְתַבִּין לְבַר צוֹנְחִין וּבְכָאֵן, אֵינּוֹן אֲרָאִים קְדִישִׁין, דְּאֵת שְׁמִיָּה קְדִישָׁא הוּוּ

מִתְעַטֵּר עֲלֵייהוּ, וּבִיָּה אֵינּוֹן חֻדְאֵן וְקִיִּמִין. לְקָל בְּכִיּוֹתֵיהוֹן אֵת דָּא פְּרָחָא מְנַיִיָּהוּ, וְסִלְקָא לְרוּמֵי מְרוֹמִים, וְאַשְׁתְּאַרוּ כְּנֻקְבָא דְּבְכָאֵת וּמִיִּלְלָת. הָדָא הוּוּ דְּכֵתִיב, (ישעיה לג ז) הֵן אֲרָאִים צֹעְקוֹ חֲצָה. אֲרָאִים בְּלֵא יו"ד, צֹעְקוֹ חוּצָה. מְדַבְּחִי מְדַבְּחִי, לְבַתֵּר דְּמְרוּיֶת לִי בְּנִיבְלוֹת

בְּנִין חֲסִידִין קְדִישִׁין, דְּמְסָרוּ נַפְשֵׁיהוֹן וְנִשְׁמַתֵּיהוֹן עֲלֶיךָ, אֵינְתְּגִינִיזַת. אֵן אֲשַׁפַּח לְךָ, אֵן אֲשֶׁתָּא דְּעֲלֶיךָ. גַּעַת וּמִיִּלְלָת וּבְכַת בְּקָל עֲצִיב.